

IMPROTEATER SOM FELLESKAPSPROSJEKT

RAPPORT FOR MINUSMANUS 2015-2018

FRILYNT

NORGE

TEATERALLIANSEN

Uttalelser fra Deltakerundersøkelsen 2018

” Hvis det er et sted man kan være seg selv 100% er det på MinusManus-kursene. Her heier vi på hverandre, og vi utvikler oss som personer sammen. Ingen andre steder har jeg møtt så mange mennesker som er så positivt innstilt på å få til noe. Her er det rom for å drite seg ut, og for å glede andre. Jeg kan ikke vente til å komme på neste kurs!

”

” Det hjalp meg ekstremt mye med angst og dro meg ut av en veldig dyster periode av livet mitt. Merket at jeg ble alltid veldig glad etter kursene.

”

” MinusManus betyr mye for meg og mine venner!

”

” MinusManus har gitt meg en unik måte å lære meg å bli komfortabel med å stå å snakke foran andre.

”

” Jeg føler MinusManus har hjulpet meg i en veldig god retning mot skuespiller-drømmen

”

” Lærdom man ikke kan få andre steder.

”

Innhold

Evaluering av MinusManus.....	4
Oversikt MinusManus 2015-2018.....	8
Økonomi.....	11
Deltakerundersøkelse.....	16
Oppsummering.....	25

EVALUERING AV MINUSMANUS

Teateralliansen og Frilynt Norge mottok tre tilskudd på totalt kr 2 400 000,- til utvikling og gjennomføring av Junior-NM i Teatersport, senere kalt MinusManus, i perioden 2015-2017.

MinusManus er et improteaterprosjekt for ungdom mellom 13 og 18 år i regi av Teateralliansen, gjennomført av Frilynt Norge og 22 lokale teaterlag og samarbeidspartnere. Etter gjennomført prosjekt i august 2018 har nesten 1100 ungdommer deltatt på totalt 44 kurs i 12 fylker og 22 kommuner. Mer enn 4300 publikummere, i stor grad ungdom under 26 år fra hele landet, besøkt uttak og finaleforestillinger.

Frilynt Norge var tidligere arrangør av Junior-NM i Teatersport, delfinansiert av Norsk Teaterråd. Målet med prosjektet var å rekruttere flere deltakere til teatersportmiljøet i Norge. Ved Norsk Teaterråds avvikling i 2014 stod prosjektet uten finansiering og Frilynt Norge gikk sammen med Teateralliansen for å søke om fellesskapsmidler til prosjektet, på vegne av amatørteaterfeltet. Prosjektet ble gjennomført med Teateralliansen og Frilynt Norge som offisielle arrangører, og Frilynt og lokale samarbeidspartnere som tekniske arrangører. Det ble noen forsinkelser i oppstart av prosjektet grunnet saksbehandlingstiden i Kulturdepartementet (KUD). Prosjektperioden ble derfor forskjøvet med ca. et halvt år og prosjekttilskuddet disponert i samråd med Teateralliansen og KUD.

Improvisasjonens rolle i amatørteaterfeltet

Nesten samtlige lokale amatørteatergrupper i Norge bruker teatersport og improvisasjon som verktøy i skuespillertreningen. Det kommer blant annet frem av *Teaterundersøkelsen 2016*, utført av Teateralliansen, der flere lag oppgir at de driver med improvisasjon enn for eksempel spel og gateteater. Oppfatningen bekreftes i *MinusManus deltakerundersøkelse 2018* der over 60% skriver at de har erfaring med improvisasjon som oppvarming eller skuespillertrening i sin lokale gruppe.

I en amatørteatergruppe er improvisasjon et viktig verktøy for å øke trygghet, gruppetilhørighet, samspill, lytteevner og å bygge karakter. Improvisasjon er like viktig for gruppa som helhet som for individet og amatørteaterfeltet er tjent med å ha tilgang på gode instruktører på området. Uttalelsene i deltakerundersøkelsen understreker nettopp hvor effektivt kurs i improvisasjonsteater er for den faglige og sosiale utvikling hos deltakerne.

Der en vesentlig andel deltakere har erfaring med impro i eget teaterlag, oppgir kun 2% at de har drevet med impro som egenart. Instruktørene i lokallagene har som regel også selv mest erfaring med improteater som oppvarmingsøvelser og enkle skuespillerteknikkøvelser. Et fåtall av instruktørene har inngående kompetanse innen improteater og Teatersport. For å forsterke impro som egenart og som en arena for skuespillertrening bør man kunne tilby lavterskelkurs med god geografisk spredning for både aktører og instruktører.

Omprofilering

For å senke terskelen for deltakelse ble prosjektet omprofilert som MinusManus i 2016. Mange potensielle deltakere opplevde tittelen "Junior-NM" som litt avskrekkende – og for en del følte terskelen for å melde seg på høy. Det førte til en profilendring av hele konseptet der "Junior-NM i Teatersport" ble tonet ned til fordel for "MinusManus" og "improteater". Det er leken og den utviklende møteplassen som skal være i fokus. "NM" og konkurransedelen er underordnet. Med "MinusManus" står man også friere til å utvikle og innlemme et større spekter av improvisasjonsteater i fremtidige arrangementer.

Arrangement

MinusManus – improteaterkurs har gjennom prosjektperioden blitt arrangert på ulike måter:

1. MinusManus helgekurs

Mellom 10 og 40 ungdommer deltar på et todagerskurs på et lokalt kulturhus eller konferansehotell. Kurset foregår som regel lørdag og søndag. I løpet av den første dagen har deltakerne gjennom forskjellige improteaterøvelser jobbet med blant annet karakterbygging, samspill, lytting etc. På slutten av dagen oppfordres deltakerne til å danne improlag for å kunne delta på uttaket dagen etter. Dag nummer to starter med oppvarming og en repetisjon av improøvelsene som skal brukes i uttaket. Etter å ha opprettet lagnavn med tilhørende heiarop "konkurrerer" deltakerne med hverandre i en improteaterforestilling. Konkurransepreget er svært nedtonet og forestillingen handler

mer om å lage show og om å hjelpe hverandre gjennom øvelsene. Frilynt har som regel brukt lokale teater- og kulturpersonligheter som dommere i de lokale uttakene. Disse kommer med tilbakemeldinger til deltakerne før de gir poeng. I tillegg blir det gitt et publikumspoeng for hver øvelse. Det laget som har flest poeng går videre til finalekurset. Ungdommene kan delta på så mange uttak de vil, og det er derfor rom for å prøve igjen.

2. MinusManus kveldskurs - på en øvelse hos teaterlagene

Når instruktør og pianist kommer på besøk til de lokale teaterøvelsene blir deltakerne introdusert for en intensiv versjon av helgekurset. Gruppedynamikken er som regel mer innarbeidet i de lokale gruppene, så det er rom for å gå rett på improteaterøvelsene og jobbe mer med skuespillerteknikk, enn med bli kjent-øvelser. Det blir holdt et uttak med færre øvelser der vinnerlaget enten får en direkte plass på finalekurset, eller blir oppfordret til å delta på en helgesamling i nærheten.

Etter at alle lokale kurs og uttak er gjennomført arrangeres det en finalesamling med kurs, gruppespill og superfinale på sommerleiren SplæshCamp på Hove Leirsenter i Arendal. Finaleuka består av 2 fulle dager med mer inngående kursing i improteater, etterfulgt av to dager med gruppespill. Fokuset på finalesamlingen er at samtlige deltakere skal få mye tid på scenen og bli trygg på situasjonene man kan møte i gruppespill og superfinale. Av 12-16 lag går 4 videre til superfinalen den siste dagen med over 400 ungdommer i publikum og en stemning som ungdommen beskriver som euforisk.

Rekruttering og demografi

Den største utfordringen med MinusManus har vært rekruttering. Det tar tid å bygge opp en systematisk satsning, skape bevissthet og innarbeide konseptet lokalt, samt sikre informasjonsflyt i hele feltet. Etter endt prosjektperiode ser vi at MinusManus står ved et slags gjennombrudd hva gjelder merkevarebygging og synlighet i feltet. Deltagerne hittil har fått et eieforhold til prosjektet og det er et ønske om å sikre arenaen videre.

Frilynt opplever at profilendringen har bidratt til å senke terskelen for deltakelse og gjøre improteater som egenart mer tilgjengelig for målgruppa. Teatergruppene er den største rekrutteringsarenaen og det er svært viktig å ha god dialog med lokale ledere og instruktører. For å nå de som står utenfor de lokale teatermiljøene har man fokusert på å være godt synlige på andre arenaer og ha målrettede markedsføringskampanjer mot denne gruppen. Sosiale medier, skoler og andre lokale møteplasser for ungdom har vært viktige arenaer i dette arbeidet.

Antall deltakere			
2015	2016	2017	Totalt
400	294	378	1072

Ved å arrangere kurs og uttak i større byer, som for eksempel Stavanger, treffer arrangementet noen ganger en større målgruppe med bakgrunn fra flere teatermiljøer enn på mindre steder. På den andre siden har arrangementer som MinusManus på øyriket Solund i Sogn og Fjordane vært et helt nytt tilbud for teateraktive så vel som nyankomne flyktninger til et lite samfunn. Det er hele tiden vært et mål å sikre størst mulig spredning, og teaterlagene i distriktene uttrykker stor begeistring og takknemlighet for muligheten.

I 2016 ble deltakerantallet redusert med over 100 ungdommer fra året før. Det kan ha hatt sammenheng med et noe lavere prosjekttilskudd, som førte til noe færre kurs, innføring av egenandel for deltakerne og noe eksperimentering. I 2017-2018 ble det tatt grep for å motvirke nedgangen. Til tross for ytterligere reduksjon i prosjektmidler nådde man et deltakerantall på nivå med 2015. Ved å kombinere oppsøkende virksomhet i teatergruppene i kombinasjon med sentrale og regionale helgesamlinger ble rekrutteringen større, samtidig som det faglige innholdet ble ivaretatt. Den oppsøkende virksomheten ble gjennomført ved at instruktør og pianist ble sendt til utvalgte teatergruppers egne øvelsesdager, for så å rekruttere deltakere til de lengre helgesamlingene.

Demografi

Antall fylker	12
Antall kommuner	22
Kjønnsfordeling	38% gutter - 62% jenter
Kjønnsfordeling i finalen	44% gutter – 56% jenter

Et av delmålene med prosjektet var å rekruttere gutter til amatørteatermiljøene og få flere gutter interessert i teater. En typisk lokal teatergruppe består av f.eks. 4 gutter og 20 jenter. MinusManus har vist seg å være en god arena for guttene og både blandede improlag, og rene guttelag har deltatt. Lavterskelarenaer for å delta, kombinert med gode gutteforbilder i prosjektet bidrar til rekrutteringen. Blant annet vinnerne av finalen de to første årene bestod utelukkende av gutter.

Prosjektutvikling

Prosjektet har vært gjenstand for kontinuerlig evaluering og utvikling for å sikre størst mulig deltakelse, god geografisk spredning – samt fleksibel og effektiv utnyttelse av tildelte ressurser. Lokale og regionale samarbeidspartnere, instruktørteam og øvrig kursadministrasjon i Frilynt Norge har vært involvert fortløpende i evaluering og oppfølging av forberedelser, rekruttering, teknisk gjennomføring og etterarbeid.

Frilynt utformet en helhetlig strategi for å løfte interessen for improteater og gjøre sjangeren mer tilgjengelig for ungdom og i valg av kurslokasjoner og samarbeidspartnere har Frilynt lagt vekt på følgende kriterier:

- Geografisk spredning
- Tilgang og nærhet til potensielle kursdeltakere og teatermiljøer
- Lokal arrangørs egen aktivitet og gjennomføringsevne

Frilynt har mottatt tilbakemeldinger fra flere deltakere, spesielt de som aldri har drevet med teater, om økt selvtillit, bedre konsentrasjonsevne og mange nye bekjentskaper. Øvelser i trygghet, samspill og lytting trigger unge deltakere til å bli bevisst på sine egne styrker og svakheter. Med sosial forsterkning fra instruktører og andre deltakere har flere valgt å delta også på andre lokale teaterkurs etter møtet med MinusManus. Det har vært en fantastisk opplevelse å oppleve de mange magiske øyeblikkene, individer som har blitt rørt til tårer av seg selv i overraskelsen over å ha sprengt egne grenser, gleden som ligger i leken – og ikke minst den skuespillertekniske utviklingen de mange talentene får gjennom denne typen tilbud.

Nasjonalt og internasjonalt samarbeid

Det er gjennomført flere workshops og samarbeidsmøter mellom Norsk Amatørteaterforbund (NATF), Frilynt Norge og Noregs Ungdomslag om utvikling av fagfeltet og improteater – både når det gjelder innhold, rekruttering, samarbeid på tvers av MinusManus og NM i Teatersport™ og tanker om helt nye møteplasser. Et resultat av dette er blant annet en planlagt nettportal for alle improteateraktører i Norge. Samarbeidet mellom MinusManus og NM i Teatersport™ har blant annet ført til økt rekruttering til NM i Teatersport™, men også økt samarbeid mellom teaterorganisasjonene. Vinnerne av MinusManus-finalen har hvert år fått en plass i NM i Teatersport™ for voksne amatører som premie. NM arrangeres av NATF som en del av Teaterdagene på Lillehammer. På veien har også 4300 publikummere fått informasjon om konseptet – både MinusManus og NM i Teatersport.

Frilynt har deltatt i International Theatresports Institute's" ungdomskomiteé med mål om å på sikt kunne skape europeiske og internasjonale improarenaer for ungdom. Frilynt har god dialog med organisasjonen og har blant annet konsultert i arbeidet for å skape nye digitale møteplasser for ungdommer som er aktive innen Teatersport.

Lokale samarbeidspartnere:

I tillegg til samarbeidet mellom de nasjonale organisasjonene i Teateralliansen har MinusManus hatt 22 lokale samarbeidspartnere i 22 ulike kommuner i gjennomføringen av de enkelte arrangementene:

Kvinesdal KommuneVerdal teaterlag, Solund Musikk- og teaterverksted, Nittedal teater, Skedsmo amatørteater, Kristiansand barne- og ungdomsteater, Sceneteppet Ung Kultur, Fredrikstad barne- og ungdomsteater, Spilleromfestivalen, Haugesund barne- og ungdomsteater, Trafo Tynset, Nes friteater, Nedre

Eiker barne- og ungdomsteater, Drammen barne- og ungdomsteater, Nettet Frivillighetsentral/Vårsol 4H, Stjørdal Drama, SceneLUS Levanger, Grong teaterlag, Gosenrevyen, Nøtterøy amatørteater, Diorama Sarpsborg, Tynset barne- og ungdomsteater.

Nye arenaer?

Gjennom arbeidet med MinusManus ønsker Frilynt å skape og videreutvikle nye arenaer for improteater, både lokalt og nasjonalt. Etter fylte 18 år opplever mange tidligere deltakere i MinusManus at de mister en arena, da det ikke finnes mange improteatertilbud for voksne, utenom uttakene til NM i Teatersport og i studentgruppene i de store byene. Frilynt oppfordrer derfor tidligere deltakere til å skape sine egne miljøer med mulighet for å arrangere kurs og forestillinger. Sommeren 2017 og 2018 arrangerte Frilynt en improforestilling for de over 18 år i Sandefjord for å teste ut konseptet. Arrangementene ble godt mottatt og man vil se på muligheten for å gjøre en enda større nasjonal satsing for voksne improvisatører. En samlet innsats mot det voksne amatørteatermiljøet har også vært et samtaletema på samarbeidsmøtene med NU og NATF. Kursrekke også for instruktørene i amatørteaterfeltet kan dessuten være et satsingsområde videre.

OVERSIKT KURS OG UTTAK JUNIOR-NM I TEATERSPORT 2015- 2016

Perioden august 2015 - august 2016

DATO	STED	FYLKE	PARTNERE	ANTALL DELTAGERE KURS	ANTALL DELTAGERE UTTAK	ANTALL LAG TIL FINALEN	ANTALL DELT. TIL FINALEN	PUBLIKUM	STATUS
27.7. - 1.8.2015	Arendal	Aust-Agder	Frilynt Norge	18	24	1	4	270	Gjennomført
28.-29.11.2015	Kvinesdal	Vest-Agder	Kvinesdal kommunes kulturseksjon	12	8	1	4	24	Gjennomført
6.-7.1.2016	Sandefjord	Vestfold	Frilynt Vestfold	25	19	1	5	55	Gjennomført
13.-14.2.2016	Verdal	Nord-Trøndelag	Verdal teaterlag	11	8	1	4	34	Gjennomført
19.-21.2.2016	Langesund	Telemark	Frilynt Norge	25	17	2	8	116	Gjennomført
27.-28.2.2016	Solund	Sogn og Fjordane	Solund musikk- og teaterverkstad	11	8	0*	0*	26	Gjennomført
29.2 - 07.3 - 14.3.2016	Nittedal	Akershus	Nittedal teater / Frilynt Akershus	39	39	1	4	69	Gjennomført
16.3 - 30.3 - 06.4.2016	Skedsmo	Akershus	Skedsmo amatørteater	13	13	1	4	33	Gjennomført
2.-3.4.2016	Kristiansand	Aust-Agder	Kristiansand Barne- og Ungdomsteater/Samsen kulturhus	20	20	1	4	60	Gjennomført
9.-10.4.2016	Fredrikstad	Østfold	Sceneteippe Ung Kultur	14	12	1	4	34	Gjennomført
9.-10.4.2016	Stavanger	Rogaland	Spilleromfestivalen	23	23	1	4	50	Gjennomført
23.-24.4.2016	Haugesund	Rogaland	Haugesund Barne- og Ungdomsteater	17	17	2	4	40	Gjennomført
30.4.-1.5	Harstad	Troms	Harstad folkehøgskole	0	0	0	0	0	Avlyst
25.4, 2.5, 9.5.2016	Tynset	Hedmark	Ttrafo Tynset	20	20	1	4	40	Gjennomført
Avlyst	Vinstra	Oppland	Per Gynt Teaterlag	0	0	0	0	0	Avlyst
Avlyst	Tingnes	Hedmark	Nes friteater	0	0	0	0	0	Avlyst
7.-8.5.2016	Valnesfjord	Nordland	Små-Tøvat	0	0	0	0	0	Avlyst
26.4, 3.5, 10.5.2016	Drammen	Buskerud	Frilynt Scene Drammen, NBUT, Frilynt Buskerud	46	33	2	8	60	Gjennomført
10.08.2016	Arendal	Aust-Agder	FINALEMØNSTRING: Delfinale/gruppespill	53	53		53	418	Gjennomført
12.08.2016	Arendal	Aust-Agder	FINALEMØNSTRING: Hovedfinale	53	53		53	418	Gjennomført
				SUM	400	367	16	167	1747

*Kunne ikke stille med lag til finalen

OVERSIKT KURS OG UTTAK MINUSMANUS 504 (2016/2017)

Perioden august 2016 - august 2017

DATO	TYPE KURS/UTTAK	STED	FYLKE	PARTNERE	ANTALL DELTAGERE KURS	ANTALL DELTAGERE UTTAK	ANTALL LAG TIL FINALEN	ANTALL DELT. TIL FINALEN	PUBLIKUM	STATUS
8.- 13. august 2016	Camp	Arendal	Vest-Agder	Frilynt Norge	25	25	1	4	350	Gjennomført
17. oktober	Kveldskurs	Neset/molde	Møre og Romsdal	Neset Frivillighetssentral og Vårsol 4H	19	0*	0*	0*	10	Gjennomført
18. oktober	Kveldskurs	Stjørdal	Nord-Trøndelag	Stjørdal Drama	13	0*	0*	0*	10	Gjennomført
19. oktober	Kveldskurs	Levanger	Nord-Trøndelag	Levanger SceneLUS Stavanger	15	0*	0*	0*	9	Gjennomført
20. oktober	Kveldskurs	Verdal	Nord-Trøndelag	Verdal Teaterlag	10	0*	0*	0*	12	Gjennomført
5.- 6. november 2016	Helgesamling	Grong	Nord-Trøndelag	Grong teaterlag	24	24	1	4	30	Gjennomført
12.- 13. november 2016	Helgesamling	Fredrikstad	Østfold	Fredrikstad Barne- og Ungdomsteater	13	13	1	4	24	Gjennomført
21.- 22. januar 2017	Helgesamling	Kristiansand	Vest-Agder	Kristiansand Barne- og ungdomsteater	41	38	2	8	16	Gjennomført
17.- 19. februar 2017	Helgesamling	Langesund	Telemark	Frilynt Norge	25	17	2	8	110	Gjennomført
11.-12. mars	Helgesamling	Stavanger	Rogaland	Gosenrevyen	18	18	4	16	6	Gjennomført
1.-2. april	Helgesamling	Sandefjord	Vestfold	Sandefjord Teaterforening og Frilynt	21	21	1	4	18	Gjennomført
9., 16. og 23. mai	Helgesamling	Drammen	Buskerud	Frilynt Scene, Drammen Barne- og ungdomsteater og Nedre Eiker Barne- og ungdomsteater	20	8	1	4	22	Gjennomført
24. og 31. mai	Helgesamling	Skedsmo	Akershus	Skedsmo Amatørteater	12	12	1	4	28	Gjennomført
7.-11. august	Camp	Arendal	Vest-Agder	Finale - Frilynt Norge	48	48			450	Gjennomført
SUM					304	224	14	56	1095	

*Kveldskurs for å rekruttere til helgesamling i Grong

OVERSIKT KURS OG UTTAK MINUSMANUS 554 (2017/2018)

Perioden august 2017 - august 2018

DATO	TYPE KURS/UTTAK	STED	FYLKE	PARTNERE	ANTALL DELTAGERE KURS	ANTALL DELTAGERE UTTAK	ANTALL LAG TIL FINALEN	ANTALL DELT. TIL FINALEN	PUBLIKUM
7.-10. august 2017	Camp	Arendal	Vest-Agder	Frilynt Norge, kvalifisering for 2018	26	26	1	4	450
5.-6. november	Helgesamling	Stjørdal	Nord-Trøndelag	Stjørdal Drama	19	19	1	4	25
20.- 21. januar	Helgesamling	Haugesund	Rogaland	Haugesund Barne og Ungdomsteater	36	36	2	8	35
16.- 18. februar	Helgesamling	Langesund	Telemark	Vintercamp	12	12	2	7	100
3.-4. mars	Helgesamling	Stavanger	Rogaland		10	10	2	10	15
6.-7. april	Helgesamling	Kristiansand	Vest Agder	Kristiansand Barne og ungdomsteater	9	9	1	3	15
11. april 2018	Kveldskurs	Nøtterøy	Vestfold	Nøtterøy amatørteater	12	12	1	4	16
16. april 2018	Kveldskurs	Nittedal	Akershus	Nittedal Teater	26	26	0	0*	30
17. april 2018	Kveldskurs	Tingnes	Hedmark	Nes Friteater	15	15	2	9	16
18. april 2018	Kveldskurs	Sarpsborg	Østfold	Diorama	32	32	2	8	40
26. april 2018	Kveldskurs	Tynset	Hedmark	Tynset Barne- og ungdomsteater	30	30	1	0	25
30. april 2018	Kveldskurs	Drammen	Buskerud	Drammen Barne- og ungdomsteater	50	50	1	0*	42
7. mai 2018	Kveldskurs	Skedsmo	Akershus	Skedsmo amatørteater	25	25	0*	0*	30
6.-10. august 2018	Camp	Arendal	Aust-Agder	Frilynt Norge, kvalifisering for 2019	20	20	1	5	200
6.-10. august 2018	Camp	Arendal	Aust-Agder	FINALEMØNSTRING: 3.dagerskurs, gruppespill, semifinaler, finale	56	56			450
SUM					378	378	17**	62	1489

*Kom videre, men stilte ikke med lag i finalen

** Noen teatergrupper sendte "frie" deltakere som opprettet grupper under finaleuka

ØKONOMI

Utgiftene i prosjektet kan deles i tre hovedområder;

- Administrasjon,
- Lokale kurs og uttak
- Finalemønstring

Administrasjon - ca. 30% av utgiftene

MinusManus er et stort prosjekt som krever mye administrasjon, planlegging og oppfølging. En dedikert prosjektleder er nødvendig for å holde på kontinuiteten og stabiliteten i prosjektet. Frilynts øvrige administrasjon har også i stor grad bistått med rekrutteringsarbeid og gjennomføring av arrangementer, uten at dette er bokført på prosjektet. I tillegg til lønnskostnader kommer utgifter knyttet til lisenser, arbeidsverktøy, telefon osv.

Lokale og regionale kurs og uttak – ca. 46% av utgiftene

Den faktiske kostnaden for et lokalt helgekurs i MinusManus ligger mellom kr 20 000,- og kr 30 000,- avhengig av reisevei og behov for ekstra overnatting for instruktører. Kveldskursene er vesentlig billigere og Frilynt har klart å nå flere ungdommer ved å øke antall kveldskurs. Utgiftene knyttet til de lokale uttakene er honorarer til instruktør og pianist, reisekostnader, kost, losji og leie av lokaler.

Finalemønstring – ca. 24% av utgiftene

Finalemønstringen på Splæshcamp er et stort arrangement som krever flere instruktører, pianister, leie av teknikk og kurs- og fremføringslokale. En uke på sommercamp er dyrt for mange ungdommer og Frilynt har derfor valgt å bruke midler på å subsidiere kost og losji for de som har "vunnet" en plass i finalemønstringen.

Revidert prosjektrekskap

Frilynt Norge

Prosjektrekskap

2015-2018

ANSKAFFEDE MIDLER

Aktivitettsinntekter

3035	Billettinntekter	2 894
3900	Deltakeravgift	197 250
Sum aktivitettsinntekter		200 144

Tilskudd

3470	Kursmidler -VO	30 313
3475	Tilskudd fra samarbeidspartnere	17 500
3480	Tilskudd Prosjekter	2 400 000
3500	Minus Manus inntekter	-1 520
Sum tilskudd		2 446 293

Sum anskaffede midler **2 646 437**

FORBRUKTE MIDLER

Aktivitettskostnad

4900	Utgifter Kurs	67 896
6540	Inventar	3 390
6550	Driftsmateriell	19 610
6740	Honorar instruktører	645 384
6790	Kjøp av tjenester	34 830
7000	Drivstoff	3 040
7010	Leiebil	30 631
7100	Bilgodtgjørelse, oppgavepliktig	3 477
7130	Reisekostnader, skatte- og oppgavepliktige	126
7140	Reisekostnader, ikke oppgavepliktig	117 425
7150	Reisetilskudd medlemmer	14 400
7160	Mat	171 333
7170	Overnatting	288 554
7300	Markedsføring	132 998
7400	Gaver	14 400
7600	Lisenesavgifter og royalties	895
Sum aktivitettskostnader		1 548 387

Lønnskostnad

5010	Faste lønninger	663 890
5190	Påløpne feriepenger	75 719
5220	Fri telefon	13 746
5291	Motkonto for gruppe 5	-12 444
5410	Arbeidsgiveravgift	95 606
5411	Arb.giv.avg. pål. feriep.	10 676
Sum lønnskostnad		847 193

Annen driftskostnad

6300	Leie lokaler	139 570
6400	Leie maskiner og utstyr	30 000
6545	IKT-utstyr, fysiske ting	18 928
6800	Kontorrekvisita	9 379
6810	IKT-kostnader lisenser, abonnem. osv	10 269
6880	Kurs ansatte og styret	750
6900	Telefoni og bredbånd	40 296
6940	Porto	296
7770	Bank og kortgebyrer	571
Sum administrasjonskostnader		250 058

Sum forbrukte midler **2 645 639**

PERIODENS AKTIVITETSRESULTAT **798**

Note 1 - Regnskapsprinsipper

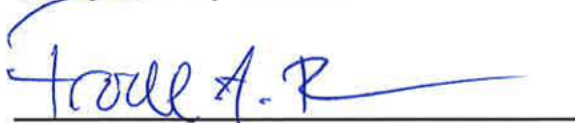
Prosjektregnskapet gjelder for perioden 2015 - 2018 og er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk for ideelle organisasjoner.

Anskaffede midler

Deltakeravgifter inntektsføres i takt med utførelsen. Mottatte offentlige tilskudd resultatføres samtidig med de kostnader tilskuddene skal redusere.

Resultatføringen av tilskudd skjer på det tidspunkt det er sannsynlig at betingelsen for tilskuddet vil bli oppfylt.

Sandefjord, 10. september 2018

Frode Aleksander Rismyhr

Generalsekretær

Til: Kulturdepartementet

Revisors beretning til prosjektregnskap

Konklusjon

Vi har revidert prosjektregnskapet for Frilynt Norge for Minus Manus, som ble avsluttet 31. august 2018. Prosjektregnskapet består av resultatregnskap som viser et aktivitetsresultat på kr 798 og note 1 som beskriver grunnlaget for oppstillingen. Prosjektregnskapet er utarbeidet av ledelsen i samsvar med note 1.

Etter vår mening er prosjektregnskapet for Frilynt Norge for Minus Manus, som ble avsluttet 31. august 2018, i det alt vesentlige i samsvar med grunnlaget for regnskapsavleggelsen beskrevet i note 1.

Presisering grunnlag for regnskapsavleggelse og begrenset distribusjon og bruk

Vi gjør oppmerksom på note 1 til prosjektregnskapet, som beskriver grunnlaget for regnskapsavleggelsen. Prosjektregnskapet er utarbeidet for å gi informasjon til Kulturdepartementet. Prosjektregnskapet er derfor ikke nødvendigvis egnet for andre formål. Vår uttalelse er kun beregnet på Kulturdepartementet og skal ikke distribueres til andre parter

Grunnlag for konklusjon

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av prosjektregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Ledelsens ansvar for prosjektregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for utarbeidelsen av prosjektregnskapet, og for slik intern kontroll som ledelsen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et prosjektregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av prosjektregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at prosjektregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av

HENKA REVISJON AS

sikkerhet, men det er ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar basert på prosjektregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i prosjektregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Sandefjord, 10. september 2018
Henka Revisjon AS

Trond K. Rogstad
Statsautorisert revisor

Deltakerundersøkelse

I forbindelse med avslutningen av prosjektperioden gikk det ut en undersøkelse til alle deltakerne som deltok i perioden 2015-2018. 127 ungdommer svarte på undersøkelsen og 111 av disse svarene var fullstendige.

Antall svar

111 fullstendige, 16 ufullstendige

Aldersfordeling

12-15 år – 49 svar

16- 18 år – 56 svar

19- 20 år – 6 svar

Kjønnfordeling

69% - jenter

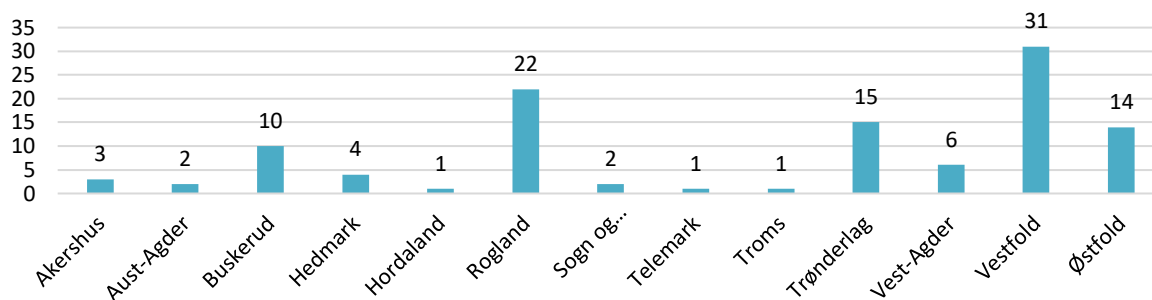
30% - gutter

2% - annet

Geografisk spredning

Deltakerne kommer fra hele Norge med størst tyngde i Rogaland, Buskerud, Trøndelag, Vestfold og Østfold. Buskerud og Vestfold har tradisjonelt vært størst på deltakelse på Frilynts arrangementer, så det er i disse fylkene den mest aktive kjernen i MinusManus kommer fra. Tettheten av befolkning og antallet teatergrupper i dette området er en viktig faktor. Det er likevel tydelig at MinusManus' omreisende virksomhet har vært effektiv da en stor andel svar kommer fra deltakere i Trøndelag, Rogaland og Østfold. Samtlige fylker MinusManus har blitt avholdt i er representert i undersøkelsen, noe som gir et godt geografisk grunnlag for å kartlegge behov og analysere tilbakemeldinger.

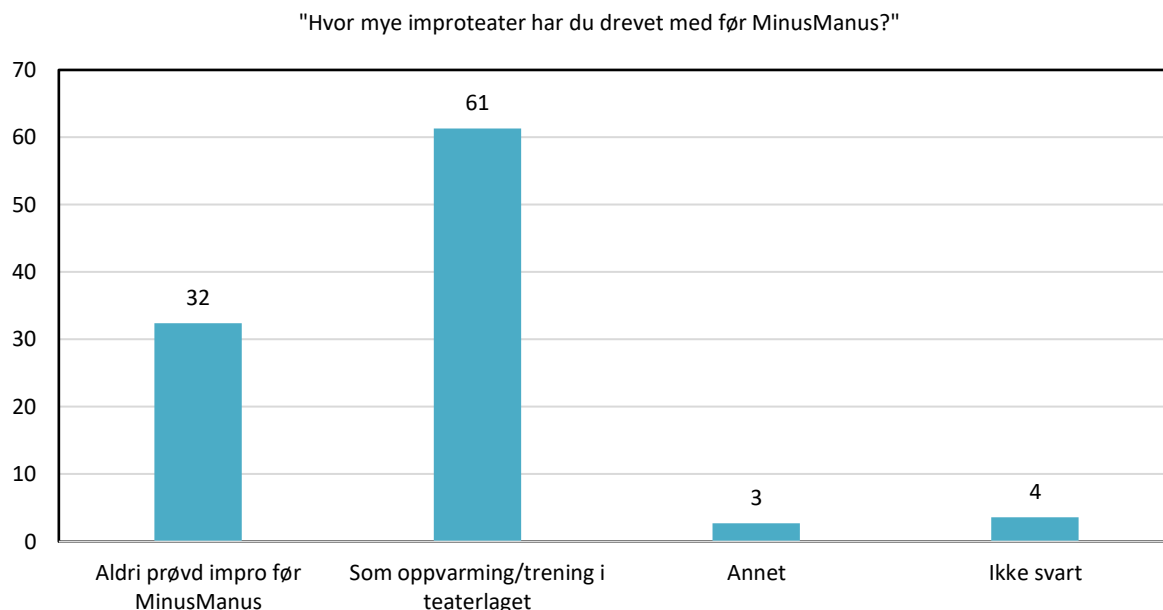
Fylkesfordeling

Tidligere erfaring

Det er ytterst få deltakere som har mye erfaring med improteater utenom oppvarming eller som skuespillertrening i teaterlaget sitt. Det er også en vesentlig andel som aldri har prøvd improteater i det hele tatt. Dette gjør tydeliggjør at det er behov for lett tilgjengelige arenaer for å lære og drive med impro.

NB! I dette spørsmålet fikk deltakerne mulighet til å velge flere alternativer. Frilynt har sortert svarene etter følgende svar:

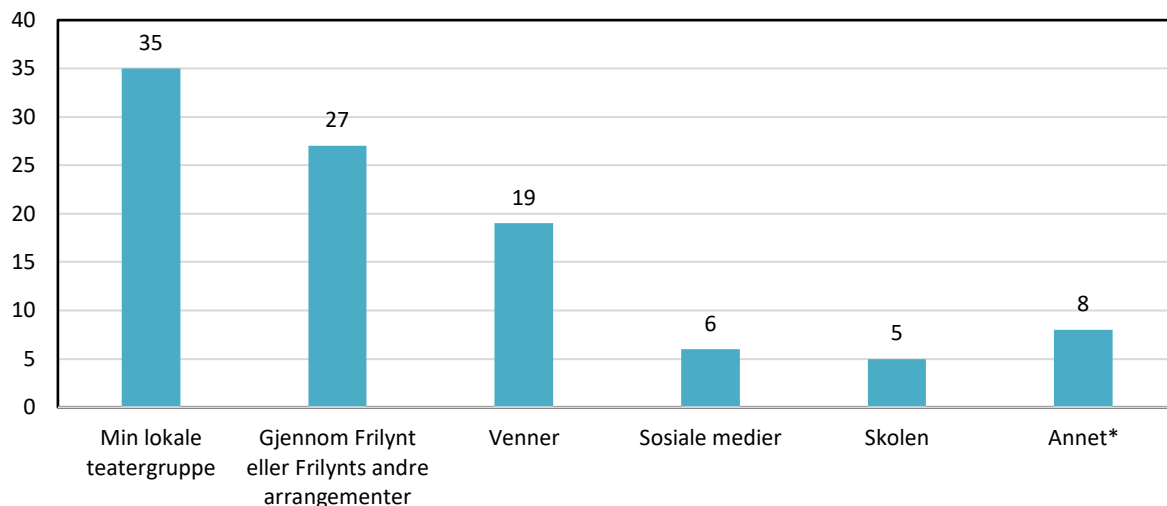
Rekruttering

For å ikke legge begrensninger på svarene fikk deltakerne muligheten til å formulere seg selv under spørsmålet **"Hvordan fikk du vite om MinusManus?"**. Svarene er gjennomgått og kategorisert så fornuftig som mulig.

I all hovedsak skjedde rekrutteringen gjennom direkte kontakt med de lokale teatergruppene, både Frilynt sine medlemslag, lokallagene i Teateralliansens organisasjoner og frie grupper. Prosjektleder og assistent har brukt betydelig ressurser på å lokalisere og kontakte lokale frie grupper for å markedsføre arrangementene. Flere av kursene har blitt arrangert i forbindelse med Frilynts egne kultursamlinger for ungdom gjennom året, som Vintercamp i Langesund eller Splæshcamp på Tromøya i August. Finalen i MinusManus gjennomføres på Splæshcamp der 400 ungdommer som deltar på andre workshops er tilskuere. Dette blir naturligvis en stor rekrutteringsarena og mange av deltakerne meldte seg på MinusManus etter å ha sett finalen.

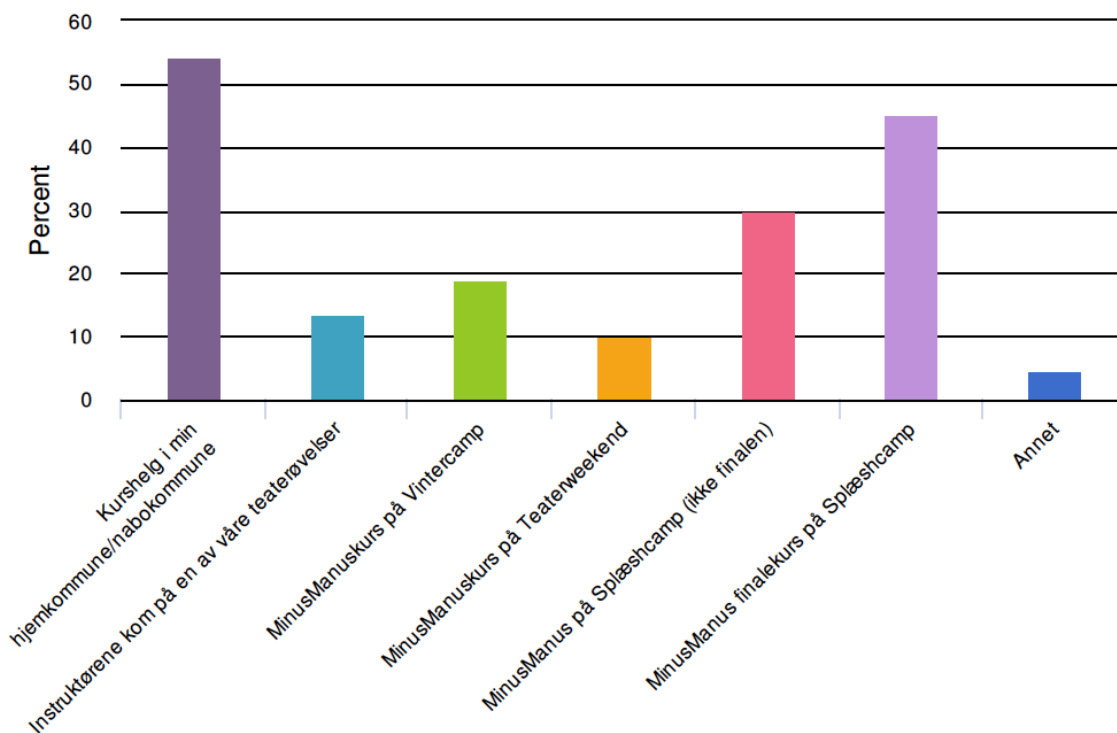
Utenom direkte kontakt med lokale grupper eller gjennom egne arrangementer har Frilynt lyktes i å nå en gruppe ungdommer som ikke er en del av de lokale teatermiljøene. Disse nås gjennom sosiale medier, lokal presse og direkte kontakt med skoler i nærområdet. Slik fungerer også MinusManus som er rekrutteringsarena inn i det lokale teatermiljøet.

Hvordan fikk du høre om MinusManus?

Deltakerne i undersøkelsen fikk også muligheten til å krysse av for hva slags samling de har deltatt på. Her var det mulig å krysse av på flere valg, og det fleste som krysset av for at MinusManus hadde kommet på besøk til en teaterøvelse krysset også av på at de deltok på andre samlinger. Dette bekrefter rekrutteringseffekten ved å komme på besøk til de lokale teatergruppene.

Hvilke MinusManus-samlinger har du deltatt på?

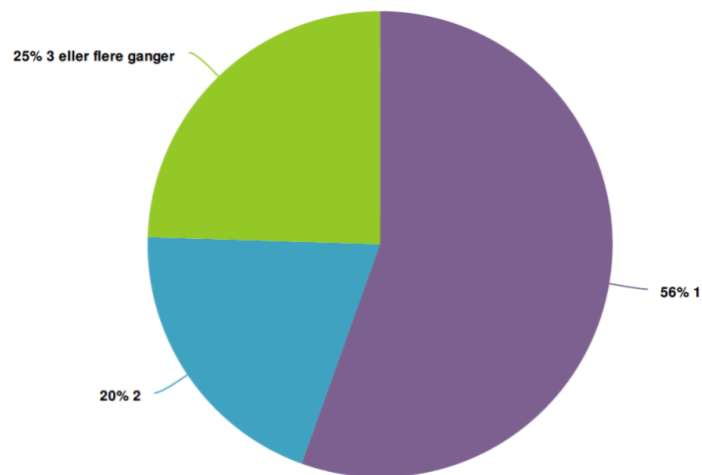

Hvorfor meldte du deg på MinusManus?

- Det virket spennende/gøy / morsomt
- Liker improteater/har kjennskap til impro fra før
- Ønsket en utfordring
- Annet

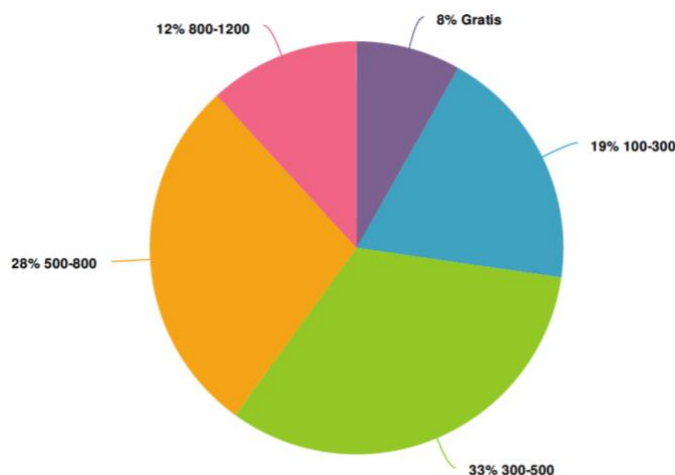
Hvor mange ganger har du deltatt på MinusManus?

Egenandel

Erfaringen etter innføring av egenandel i prosjektår nummer to er at de som ikke kjenner til konseptet og innholdet er mindre tilbøyelig til å betale en høy egenandel for kurset. Blant ungdommer som allerede har deltatt og kjenner konseptet virker det som at en egenandel på mellom 300 kr og 800 kr er taket for en egenandel.

Hva er det høyeste beløpet du ville betalt for en MinusManus helgesamling?

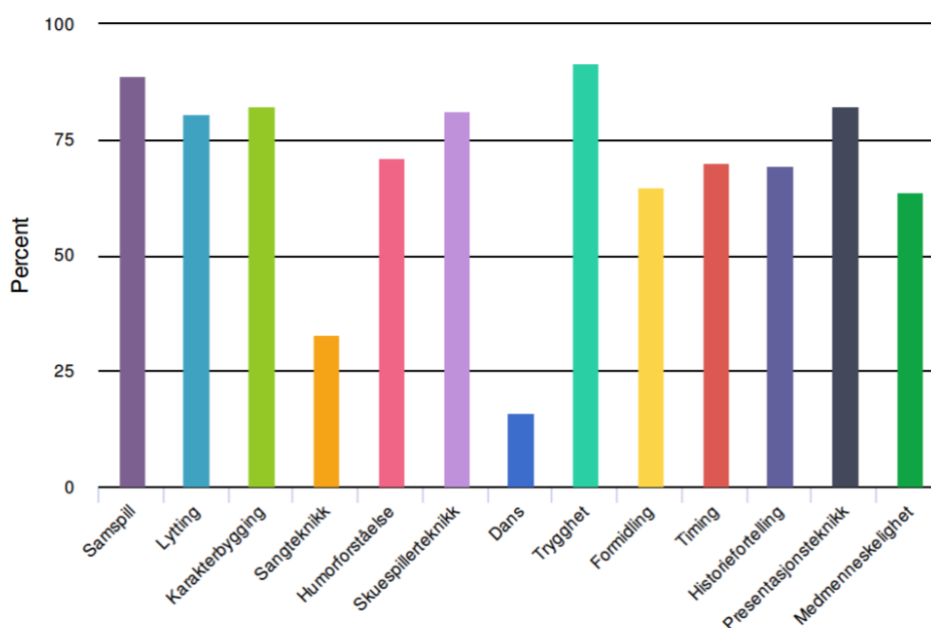

Deltakernes opplevelse av MinusManus

Det er tydelig hva deltakerne mener om verdien av improteater og tilbud som MinusManus. Samtlige tilbakemeldinger fra deltakerne er overveldende positive og danner et bilde av ungdommer som føler de har lært mye om seg selv og andre, som har blitt utfordret og som vil anbefale kurset på sitt varmeste.

I tillegg til å lære de åpenbare evnene som humorforståelse, timing, historiefortelling og karakterbygging er det mange som også har valgt lytting, medmenneskelighet, trygghet og presentasjonsteknikk.

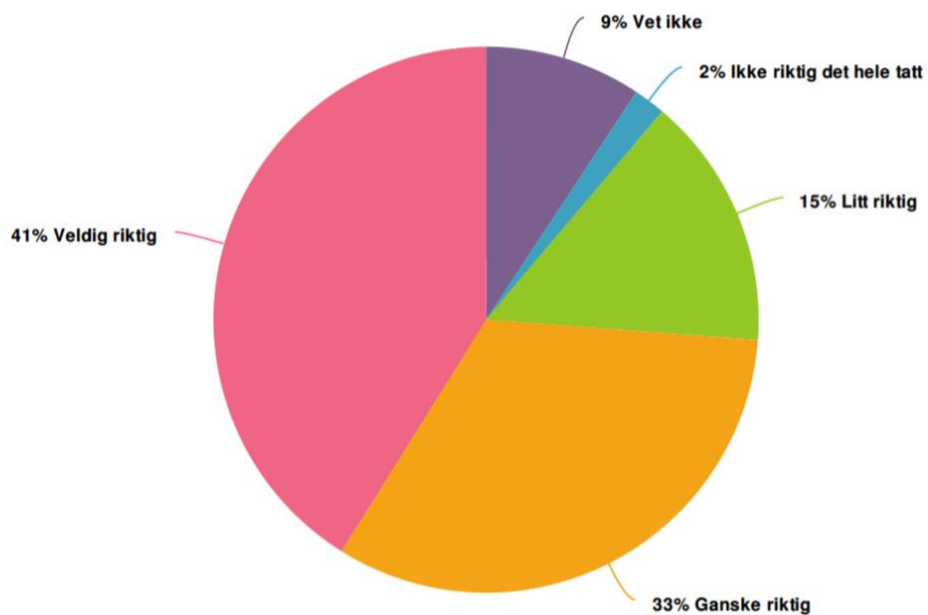
Hva føler du at du kan lære av MinusManus

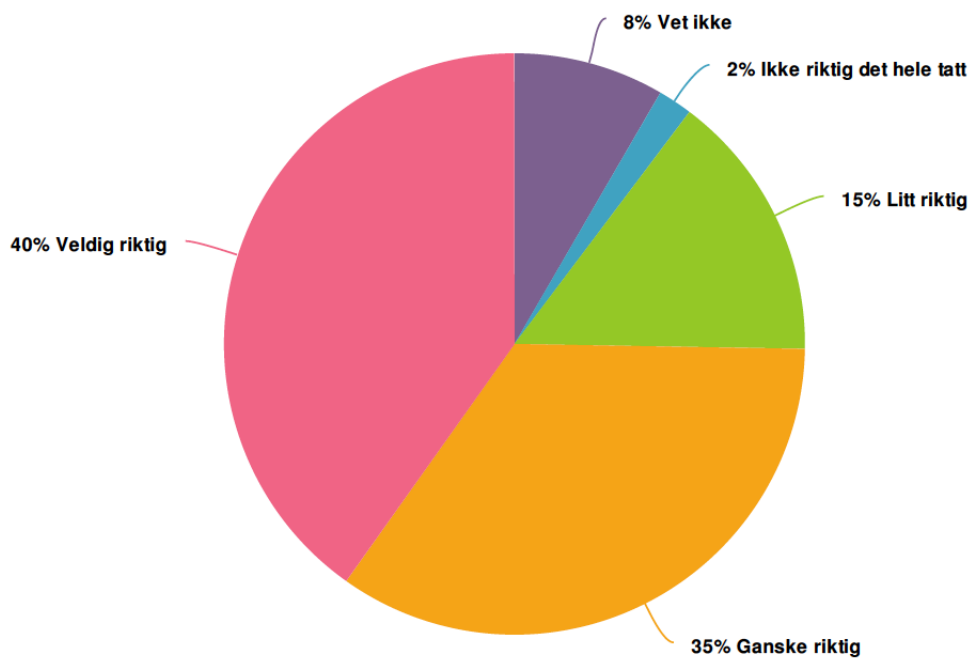
I undersøkelsen fikk også deltakerne muligheten til å svare på hvor godt en del påstander passer deres egen oppfattelse av MinusManus.

Hvordan passer følgende uttalelser for deg?

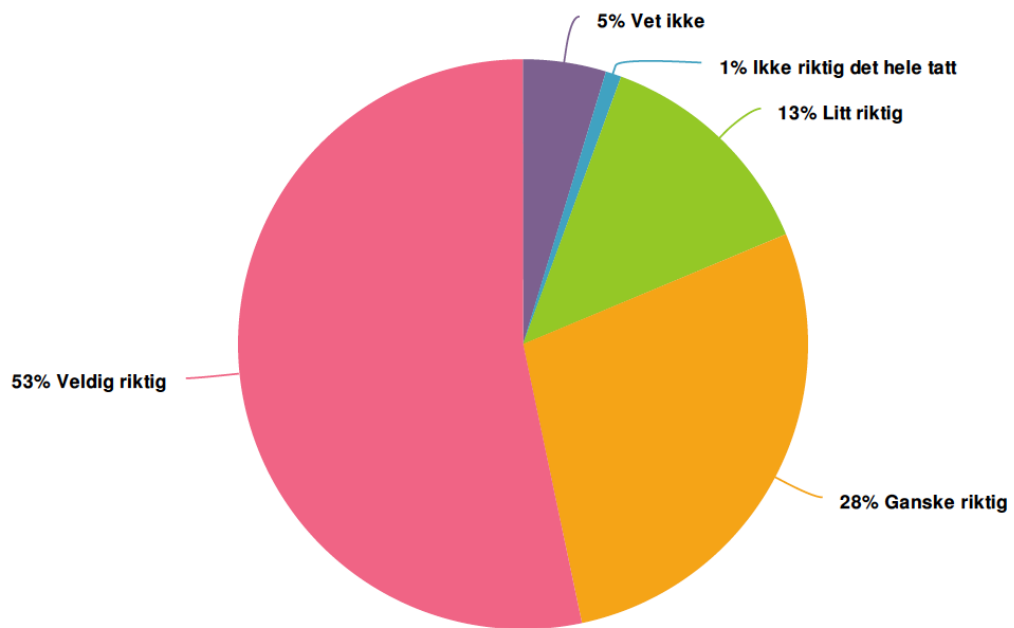
"Jeg har fått bedre selvfølelse av MinusManus"

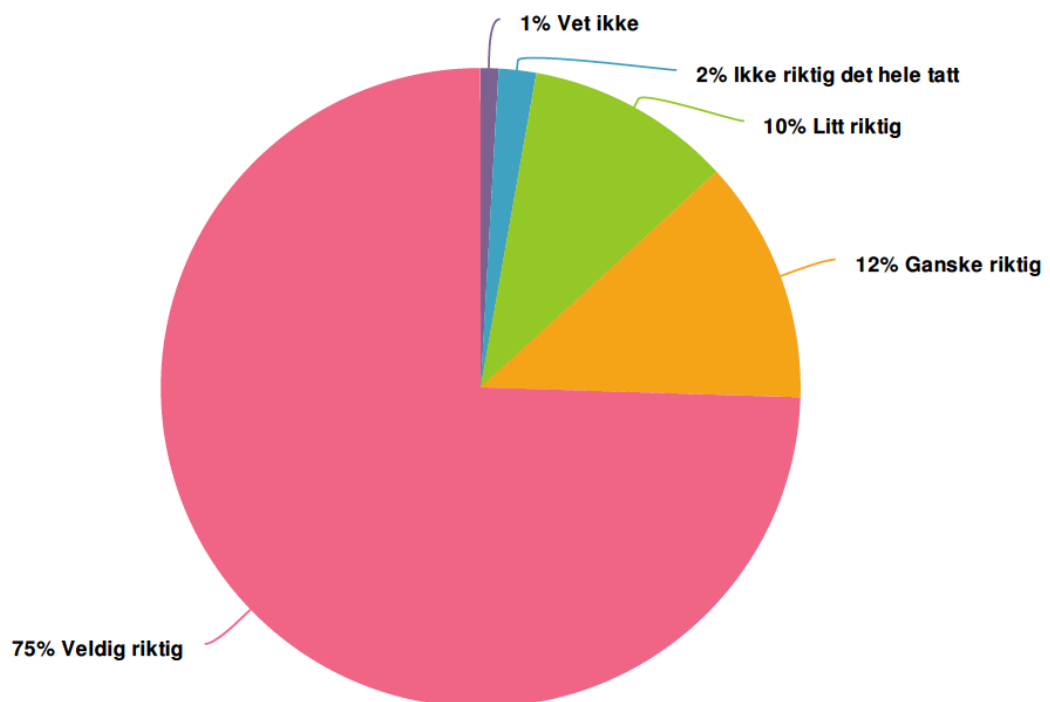
"Jeg har blitt tryggere på meg selv av å delta MinusManus"

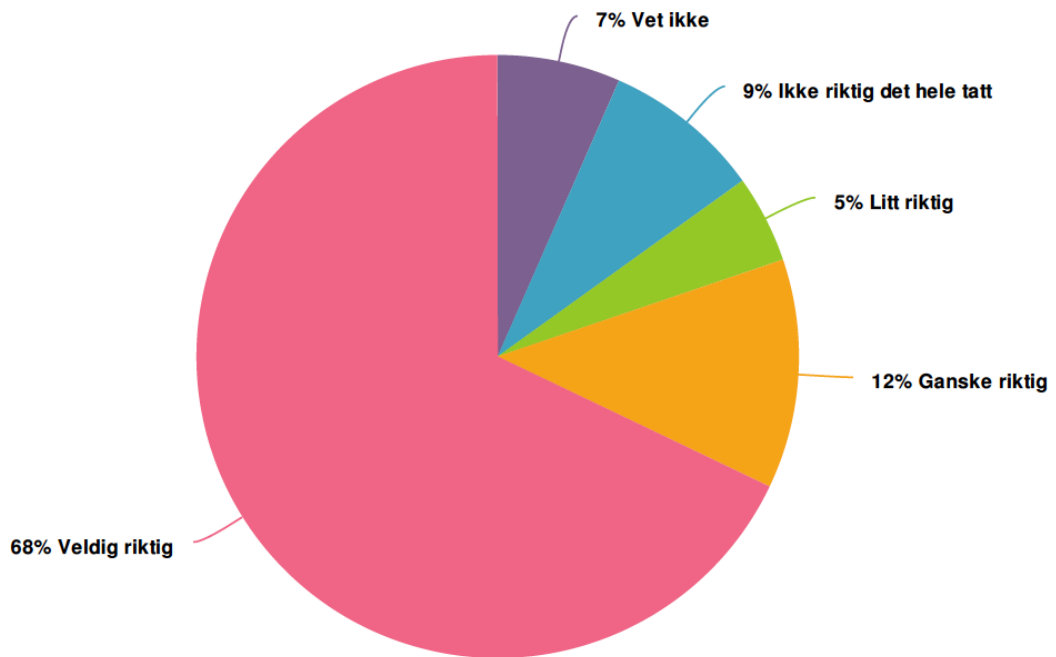
"Jeg har blitt en bedre skuespiller av å delta på MinusManus"

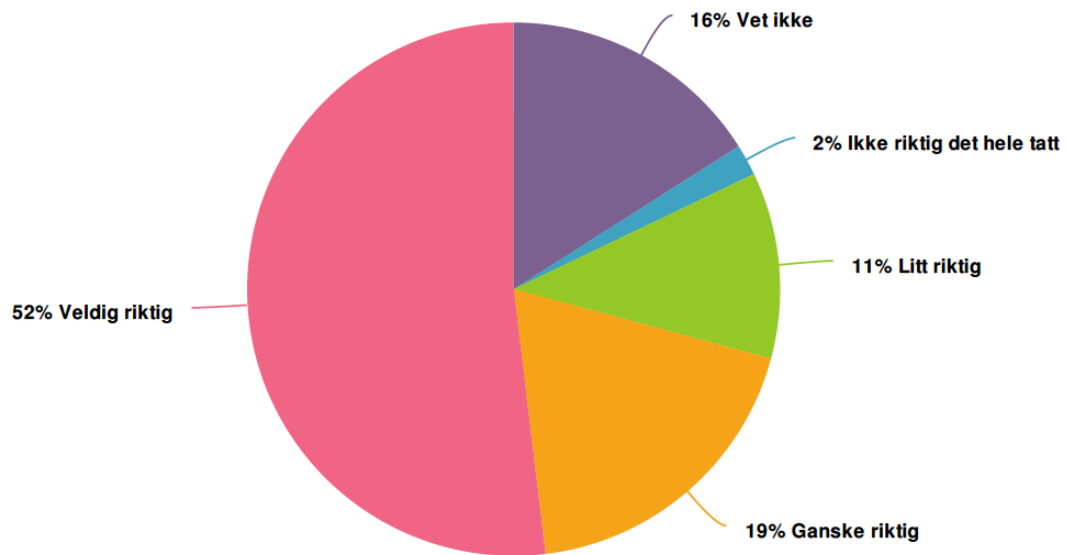
"Jeg har blitt kjent med nye venner"

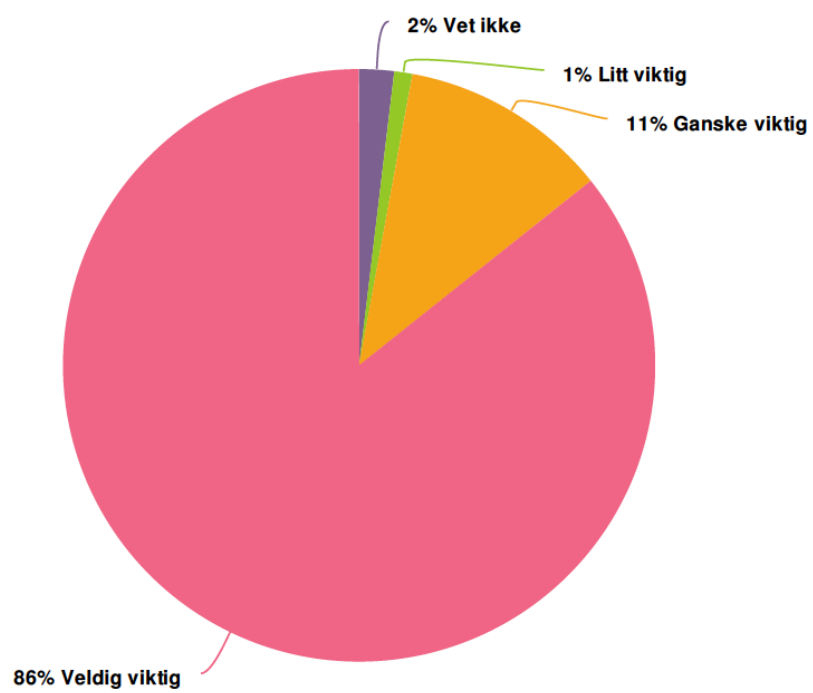
”Jeg har fått nye venner fra andre steder i landet”

”Jeg kommer til å fortsette med improteater etter å ha deltatt på MinusManus”

Hvor viktig mener du det er at MinusManus fortsetter å reise rundt med kurs?

OPPSUMMERING

Frilynt Norge ønsker at MinusManus skal leve videre også etter at treårsperioden med finansiering fra Kulturdepartementet er over. Det jobbes med ulike modeller for gjennomføring som kan videreføre prosjektet, men det vil være utfordrende å nå ut like bredt uten prosjekttilskudd da denne typen omreisende prosjekter er svært kostbare – både administrativt og operativt i felten.

MinusManus anses å være et prosjekt med stor nytteverdi for amatørteaterfeltet som bidrar til å bygge faglig og sosial kompetanse hos deltakerne – i tillegg til merverdien for selve amatørteaterlaget lokalt.

En stor takk rettes til Kulturdepartementet for støtten.

Med beste hilsen

Frilynt Norge

Frode Aleksander Rismyr
Generalsekretær

Marius Granholt
Prosjektleder

VEDLEGG:

- Revisorberetning
- Prosjektregnskap fra revisor
- Tilsagnsbrev fra Teateralliansen 2015- 2018
- Resultatregnskap og hovedbokutskrift for årene 2015/2016, 2016/2017 og 2017/2018
- Filmdokumentasjon: <https://youtu.be/bk5DgvfOftk>